

Handläggare
Carlén Göran
Nilsson Christoffer

Datum
2011-08-30

Diarienummer
KSN-2008-0676

Kommunstyrelsen

Lägesredovisning för trafikövningsplats vid Rörken

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att ställa sig bakom fastighetsnämndens förslag på upphandlingsform under förutsättning att den blir kostnadsneutral för Uppsala kommun, samt

att avslå fastighetsnämndens förslag om kommunal nyttjandegaranti, samt

att uppdra till fastighetsnämnden att efter samråd med berörda nämnder och styrelser upphandla trafiksäkerhetsutbildningar för Uppsala kommun som en del av OPS-lösningen.

Ärendet

Bakgrund

Behovet av en ny trafikövningsplats uppstod 2005 i samband med att den tidigare övningsplatsen avvecklades för att ge utrymme för byggandet av Bärbyleden, etapp 3 och den nya dragningen av E4:an. Kommunstyrelsen anvisade i samband med detta mark vid Rörken/Hovgården som ny lämplig placering för en trafikövningsplats.

Fastighetsnämnden, FSN, har sedan 2005 uppdraget från kommunstyrelsen att arbeta fram ett genomförande av en ny trafikövningsplats vid Rörken i samarbete med gatu- och trafiknämnden. FSN inkom den 30 juni 2011 med en skrivelse, **bilaga 1**, som redogör för arbetet hitintills och det fortsatta arbetet med att förverkliga en trafikövningsplats.

Kommunstyrelsens ursprungliga uppdrag, att genom avtal med berörda parter etablera en trafikövningsplats, har enligt FSN ej varit en framkomlig väg. Nämnden har istället valt att genomföra en upphandling av såväl investering, etablering och drift av en trafikövningsplats.

I samband med FSN:s beslut om upphandling har man föreslagit kommunstyrelsen att besluta om en kommunal nyttjandegaranti av trafikövningsplatsen.

Målet med en sådan upphandling är att en trafikövningsplats i Rörken blir kostnadsneutral för Uppsala kommun. För att nå denna ambition bedömer FSN att eventuella intressenter i en upphandlingsprocess behöver räkna med en stabil intäktsbas från aktörer som kan nyttja trafikövningsplatsen. Som ett led i detta föreslår FSN kommunstyrelsen besluta om en nyttjandegaranti. I FSN:s utredning har även externa aktörers intresse och behov av en trafikövningsplats undersökts. Framförallt visar undersökningen på att näringslivet har stora behov av en närliggande trafikövningsplats för tunga fordon, där den idag närmaste platsen är Vallentuna. Även trafikverkets provverksamhet för MC har ett stort behov av en trafikövningsplats i direkt närhet till Uppsala.

FSN har även genomfört en fördjupad jämförelse mellan den planerade inriktningen på trafikövningsplatsen Rörken och den nybyggda motorsportarenan i Tierp, **bilaga 2**. Av jämförelsen framgår att Rörken kommer att ha ett starkt fokus på trafiksäkerhetsutbildningar som möjliggör såväl halkbana och förarprov för motorcykel, personbil och tyngre fordon till skillnad mot motorsportarenan i Tierp som fokuserar på motorsport och erbjuder halkbana för personbilar.

Föredragning

FSN:s val att upphandla såväl investering, etablering och drift av trafikövningsplatsen innebär att kommunen via tomträttsavtal tillhandahåller mark samt ger en garanti för att kommunens samlade behov av trafiksäkerhetsutbildningar förläggs till Rörken. Upphandlingens utformning kan därmed sägas vara en OPS-lösning. Målsättningen att upphandlingen ska vara kostnadsneutral för kommunen kan först säkerställas i samband med att anbud inkommer i upphandlingsprocessen. Om anbudet visar att kommunens målsättning inte nås kan kommunen avbryta upphandlingen och ompröva såväl upphandlingens utformning som målsättning.

Nämndens förslag är att kommunstyrelsen ger en garanti på utbildningstimmar och motsvarande intäkt som den kommunala verksamheten bedöms ha under de första fem åren som trafiksäkerhetsanläggningen är i drift. Efter den första femårsperioden finns inget åtagande från kommunen. Förslaget som sådant är fullt möjligt att föra in som en del i upphandlingen.

FSN:s förslag till kommunstyrelsen att besluta om en nyttjandegaranti i samband med upphandlingen bör avslås då kommunstyrelsen inte har den rådighet som krävs över behovet av trafiksäkerhetsutbildningar som olika bolag, kontor och förvaltningar har. FSN bör därför få i uppdrag att inför en upphandling säkerställa bolagens, kontorens och förvaltningarnas behov och därefter å deras vägnar upphandla trafiksäkerhetsutbildningar som ett led i OPS-lösningen.

En konkurrenssituation mellan Tierps motorsportarena och Rörken uppstår framförallt vad gäller halkbaneverksamhet för personbilar. Däremot finns inga planer för att utveckla verksamheten i Tierp med inriktning mot MC och tunga fordon. Även om en sådan inriktning skulle föreligga möter inte detta Uppsalas näringslivs behov av utbildning, vidareutbildning och prov för tunga fordon då avståndet blir lika långt som befintlig anläggning i Vallentuna.

Kommunstyrelsen förslås av ovanstående skäl ställa sig bakom FSN:s förslag till genomförande av en etablering av en trafikövningsplats i Rörken och i samband med det ge uppdrag till FSN att efter samråd med respektive nämnd och styrelse som har behov av trafiksäkerhetsutbildningar upphandla dessa som en del av en OPS-lösning.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser föreligger i detta skede. Om en upphandling av trafikövningsplats vid Rörken inte blir kostnadsneutral för Uppsala kommun förutsätts att FSN i samråd med kommunstyrelsen omprövar såväl målsättning som upphandlingsform.

Kommunledningskontoret

Kenneth Holmstedt
stadsdirektör

Handläggare
Sven-Gunnar Dahlquist

Datum
2011-06-15

Diarienummer
FSN-2011-0222

2011-06-30
KSN-2008-0616
00 1

Fastighetsnämnden

Lägesredovisning av trafikövningsbana vid Rörken samt förslag till fortsatt handläggning

Förslag till beslut

Fastighetsnämnden föreslås besluta

att föreslå kommunstyrelsen besluta om en nyttjandegaranti under förutsättning av vederbörliga upphandlingsåtgärder

att ställa sig bakom redovisat förslag till fortsatt handläggning av ärendet

Sammanfattning

Ärendet avser etablering och drift av en trafikövningsplats vid Rörken, ca 10 km från Uppsala tätort.

Etablering och drift av en trafikövningsplats vid Rörken kommer att upphandlas under hösten 2011. För att i upphandlingsunderlaget kunna visa på en stabil intäktsbas för eventuella intressenter krävs en kommunal nyttjandegaranti samt avsiktsförklaringar från ett antal externa aktörer. För att säkerställa driftstart före 2014 då situationen för trafiksäkerhetsutbildningar i Uppsala län blir kritisk måste ett beslut om kommunal nyttjandegaranti tas av kommunstyrelsen snarast under hösten.

Bakgrund

Idag finns ingen Trafikövningsplats i Uppsala. Uppsala Halkbana vid Brillinge lades ned år 2005 för att marken behövdes för byggandet av Bärbyleden, etapp III, och nya E4:an. På Uppsala Halkbana fanns, förutom halkytorna, övnings- och provplaner för behörigheterna A, BE, C, CE och D(E). Sveriges fjärde största stad saknar nu dessa funktioner som är nödvändiga för alla som tar körkort.

Kommunstyrelsen beslutade den 16 november 2005 att anvisa plats vid Rörken/ Hovgården, som lämplig för lokalisering av ny trafikövningsplats. Fastighetsnämnden fick i uppdrag att teckna avtal med berörda parter för ett genomförande av ny trafikövningsplats vid Rörken. Gatu- och trafiknämnden fick i uppdrag att medverka i utformningen.

Redan 26 jan 1970 tillsatte stadsfullmäktige en kommitté, Motorsportkommittén, för utredning och förslag rörande eventuella anläggningar för motorsport. Den 25 januari 1972 överlämnades en utredning med förslag om att fastighetsnämnden skulle förvärva lämplig mark för anläggande av motorsportcentrum. Kommunfullmäktige fattade 23 augusti 1976 beslut om successivt förverkligande av ett motorsportcentrum på fastigheten Grän 1:4, Rörken1:2 och del av fastigheten Rörken 1:1.

I området finns i dagsläget en go-kartbana, en motocrossbana och en endurobana som drivs av Uppsala Motorsportunion. Dessa verksamheter kan finnas kvar även när en trafikövningsplats etableras.

Den 30 augusti 1993 antog kommunfullmäktige en översiktplan för Rörken-Hovgården. I översiktsplanen finns upptaget ett strategiskt område S8, vid Rörken som anges som reservområde för miljöstörande verksamhet.

Vectura Consulting AB har på uppdrag av Trafiksäkerhetsrådet och Fastighetskontoret i Uppsala kommun utrett behovet av och förutsättningarna för en ny trafikövningsplats. Utredningen har bl a omfattat planprogram med omvärldsanalys, geologisk under-sökning, studie av förutsättningarna för en trafikövningsplats i Uppsala samt kostnaderna för investering och drift.

Idag tvingas alla i Uppsala och dess närområden som har ett behov av utbildning på en trafikövningsplats att resa relativt långa sträckor, antingen i eget fordon eller med gemensamt anordnade resor. De flesta reser till Stockholms Trafiksäkerhetscenter i Gillinge, Vallentuna kommun, men även till halkbanor i Östhammar och Västerås. Bland dem är många privatpersoner som för körkort för personbil och MC på trafikövningsplatserna genomgår både riskutbildning 1 (beteende, alkohol, mm) och 2 (halkkörning), men även vidareutbildning av personal både inom offentlig förvaltning och privata företag.

Från år 2005 har för MC och tung trafik diverse tillfälliga planer i Uppsala kunnat utnyttjas. Både MC-utbildningen och MC-proven håller till på en äldre del av väg 55, c:a 1 mil sydväst om Uppsala. Utbildning i behörigheter för tunga fordon är hänvisade till en plan i Librobäck (IVE-plast) i norra delarna av Uppsala. Båda dessa platser kommer, inom en snar framtid, att bebyggas vilket innebär att de inte kommer att kunna brukas för körkortsutbildning och prov.

Sammanfattat nuläge;

1. Provkörnings- och övningsplatser för MC och Tung trafik finns i Uppsala fram till 2011

2. Riskutbildning sker i huvudsak på Gillinge. Buss avgår en gång per vecka från Uppsala.
3. Bussbolagen t ex kör i genomsnitt en buss per dag till Stockholms Trafik-säkerhetscenter i Gillinge för vidareutbildning inom bl a halkkörning med buss.
4. Fastighetsnämnden har genom beslut i Kommunstyrelsen såväl 2005 som 2008 uppdrag att i samråd med gatu- och trafiknämnden ta fram förslag till genomförande av trafikövningsplatsen.

Område

Rörken ligger 10 km NO om Uppsala utefter Väg 288. I anslutning till motorstadion finns mark för expanderingsområde. I direkt anslutning ligger Hovgården, kommunens enda deponi för industriavfall.

Vad är en trafikövningsplats?

En trafikövningsplats är mycket mer än den traditionella halkkörningen. Här kan också genomföras en rad olika utbildningar i trafiksäkerhet och miljöanpassad körning samt träning med fordon för olika yrkesgrupper, både för lätta och tunga fordon. En välutrustad trafikövningsplats ger också ett tydligt budskap om att trafiksäkerhet har hög prioritet i kommunen. Genom kurser och vidareutbildning ligger fokus på att skapa bra, säkra och miljömedvetna förare. Ett målmedvetet trafiksäkerhetsarbete skapar ett bättre trafikklimate i kommunen samt bidrar till minskat antal trafikolyckor, vilket ger både samhällsekonomiska och hälsobefrämjande effekter.

På en trafikövningsplats vid Rörken planeras följande aktiviteter kunna utföras:

- Riskutbildning i två steg för behörighet B, bl a halkbanekörning
- MC-utbildning i manöverfärdighet (övas på en speciell MC- bana)
- Övningsplatser för tunga fordon, både halkutbildning och manöverutbildning (grusplan).
- Vidareutbildningarna av olika slag, t ex Eco-drivingutbildning för yrkesförare mm.
- Utbildning av ungdomar (moped, säkerhet mm)
- Yrkeskompetensutbildning
- Räddnings- och olycksövningar
- Företagsanpassade utbildningar m.m, specialutbildning för t ex polis, brandkår, skolungdom.

Tabell 1: Utbildningar på trafikövningsplatser i regionen

Trafikövningsplats/ Halkbana	Körkort	Risk- utbildn. 1	Risk- utbildn. 2	Övrigt
Gillinge	A, B, BE, C, CE, D, DE	x	x	Vidareutbildning, specialutformade utbildningar, tung trafik
Västerås (Hässlö)	A,B	x	x	Skid-car för lätta fordon samt specialutbildningar
Östhammar	B	-	x	
Tierp	B; C; D		x	Skid-car planeras för både lätta och tunga fordon
Förslag på ny trafikövningsplats	Körkort	Risk- utbildn. 1	Risk- utbildn. 2	Övrigt
Rörken	A, B, BE, C, CE, D, DE,	x	x	Manöveryta, vidareutbildning, specialutformade utbildningar, tung trafik

Tabell 2: Avstånd till halkbanor i Uppsalas närhet

Ort	Avstånd enkel resa till, ca km			
	Gillingebanan	Tierp	Rörken	Östhammar
Enköping	75	109	54	112
Heby	100	72	58	116
Håbo	50	116	66	125
Knivsta	50	84	29	86
Tierp	122	0	63	64
Uppsala	65	68	10	65
Älvkarleby	156	31	90	69
Östhammar	73	64	55	0

Beräknad genomsnittlig avståndsminskning för elever från Uppsala län är 80 km tur och retur om en trafikövningsplats vid Rörken byggs.

Av alla fordon i yrkestrafik i Uppsala län är 56 % tunga fordon, 3 % lätta lastbilar och resten personbilar. Kommunerna i Uppsala Län äger idag tillsammans ca 1300-1400 fordon. Uppsala kommun har i sin ägo ca 750 fordon som körs i tjänsten av minst 1500 anställda.

Nya direktiv och krav

Från och med den 1 april 2009 utökas den obligatoriska riskutbildningen för behörighet B (bil och lätt lastbil) till att bli tvådelad:

- Del 1 är riskutbildningens nya del. Den omfattar alkohol, andra droger, trötthet och riskfyllda beteenden i övrigt.
- Del 2 är riskutbildningens gamla del (kallas ofta halkbana). Den omfattar hastighet, säkerhet och körning under särskilda förhållanden.

Från 1 november 2009 ska samtliga elever på behörighet A, A1 (MC) genomgå riskutbildning.

Från den 10 september 2008 måste yrkesförare för buss genomgå en utbildning och få ett yrkeskompetensbevis, som var femte år måste förnyas genom en fortbildningsutbildning. Från den 10 september 2009 är kraven för yrkesförare av tunga fordon (behörighet C och CE) densamma.

Transportstyrelsen och Trafikverkets har krav på utformning och drift av en Trafikövningsplats som finns reglerade i följande föreskrifter ;

- Föreskrift TSFS 2009:26 är Transportstyrelsens föreskrift om riskutbildning för behörighet A och A1; beslutat den 5 maj 2009.
- Föreskrift VVFS 2008:251 är Trafikverkets föreskrift om riskutbildning för behörighet B; beslutat den 15 september 2008.

Kortfattat kan föreskrifterna sammanfattas med att halkbana och övriga övningsytor ska utformas så att de praktiska övningarna ska kunna genomföras i en hastighet som ger eleven möjlighet att uppleva det som målen syftar till. Upplevelsetiden ska vara sådan att eleven kan tillgodogöra sig intryck av och förståelse för olika risksituationer. Vid trafikövningsplatsen ska det finnas tillgång till undervisningslokaler i anslutning till den praktiska utbildningen. Anläggningen ska vara utformad på lämpligt sätt med hänsyn till övningarnas utformning och säkerheten. In- och utfarter till trafikövnings-platsen ska vara så anordnade att obehörigt tillträde förhindras.

Bedömda behov

Uppskattat behov av riskutbildning och vidareutbildning i Uppsala län idag har inventerats och finns sammanställd i tabellerna nedan. År 2014 kommer bristen på tider för riskutbildning att vara akut för elever från Uppsala med långa köer och långa transporter som resultat.

Det finns ca 6 000 körkortselever i Uppsala län som varje år ska genomgå en riskutbildning.

Den nya riskutbildningen för MC medför ett stort ökad behov av tillgång till trafikövningsplats, ca 350 riskutbildningar per år.

För förare av tung trafik, t ex hos Uppsala kommun, Brandförsvaret och olika åkerier finns behov av en stor yta för manöverkörning. Flera kommunala förvaltningar, allt från

Räddningstjänsten till Vård och bildning, har behov av utbildning som i dag bara kan ges på platser som ligger relativt långt från Uppsala.

Många företag i kommunen är i behov av närhet till en trafikövningsplats för fortbildning och riskutbildning av personalen för att på bästa sätt kunna möta framtidens krav. Bedömd intäkt är beräknad utifrån uppskattade prisuppgifter för år 2014 redovisade i Bilaga 1 samt antalet elever som väljer Rörken för sin utbildning.

Beräkningsexempel: Riskutbildning del 2 B körkort

Totalt antas utifrån tidigare år och kommande årskullar som når körkortsålder att år 2014 kommer 6 000 elever från Uppsala län att genomgå riskutbildning 2. Vi har gjort bedömningen att 4 000 av dessa kommer att förläggas till Rörken. En riskutbildning del 2 kostar ca 1300 kr per person. Det ger en bedömd intäkt på 5,2 Mkr per år.

Sammanställningen nedan utgår från uppgifter från Trafikverket, intervjuer med körskolor, trafikövningsplatser, kommuner mm.

Tabell över Kommande utbildningsbehov

	Antal per år	Bedömd volym på Rörken, antal	Bedömd intäkt	Kommentar
Trafikverket prov mc	300	300	30 000	Rörken blir enda alternativet i Uppsala. Trafikverket betalar mellan 5-10% av provkostnaden för nyttjande av Trafikövningsplatsen
Trafikverket prov BE	?	?	?	Backövningar kan utföras på planerad grusplan vid Rörken
Trafikverket prov tung trafik	370	200	40 000	Backövningar mm kan utföras på planerad grusplan vid Rörken.
MC Riskutbildning del 2	300	300	390 000	Dagens övningsyta försvinner. 1300 kr/ utbildningstillfälle och elev.
Riskutbildning del 2 B-körkort	6000	4000	5 200 000	Rörken blir närmaste trafikövnings-plats med hög kvalitativ utbildning. 1300 kr/ utbildningstillfälle och elev. Räddningstjänsten bedömer ett behov om 600 tim per år.
Riskutbildning del 1, droger mm	6000	700	490 000	Lågt räknat, Utbildningen kommer till stor del att utföras på trafikskolorna. 700 Kr/ utbildningstillfälle och elev.
Vidareutbildning (Halkbana och Grusplan)	6500	5000	5 900 000	Bussföretag, åkerier, Bolandsskolan m fl. 700 Kr/ utbildningstillfälle och elev. Stor potential. Personal inom offentlig förvaltning utgör vid vidareutbildning med 5-årsintervall ca 800 per år = ca 1,2 M kr. 1500 kr/ utbildningstillfälle och elev. Räddningstjänsten bedömer ett behov om 600 tim per år.
Yrkeskompetens	4900	2500	4 500 000	Stor potential men osäkert om praktisk övning skall ingå. 1 800 kr/utbildningstillfälle och elev
Övrig specialutbildning		200	500 000	Helt upp till driftsentreprenören att bygga upp en egen verksamhet utifrån idéer och kompetens.
Summa		12 900	17 050 000	
Varav kommun/ landsting		ca 1500	2 200 000	

Med mål att skapa mer kunskap om marknadens behov av vidareutbildning av personal som använder fordon i tjänsten genomfördes under våren 2011 intervjuer med kommunala förvaltningar och externa aktörer - där en enkät skickades ut som följdes upp med telefonintervju. Totalt genomfördes 27 intervjuer. Även två workshops genomfördes, dels med offentliga förvaltningar och bolag och dels med externa intressenter, för att klargöra vilka funktioner som är nödvändiga och önskade på trafikövningsplatsen.

Av enkäten framgår att kommunala bolag och förvaltningar samt landstings-förvaltningar där tunga fordon används i tjänsten, i allmänhet har en god uppfattning om sitt utbildningsbehov och genomför utbildningar på regelbunden basis för sin personal. Andra förvaltningar och bolag som främst använder personbil i tjänsten reflekterar mer sällan över behovet av trafiksäkerhetsutbildningar, dels för att det inte finns något lättillgängligt utbud av

trafiksäkerhetsutbildningar i området, dels för att användandet av personbil i tjänsten ofta inte ses som en del av de anställdas arbete utan endast som ett sätt att transportera sig.

Önskemål finns hos flera förvaltningar om att kommunen borde erbjuda alla kommunanställda (med körkort) en utbildning i trafiksäkerhet som ett led i sin vilja att vara en trafiksäker kommun. Förutom att leda till ökad trafiksäkerhet generellt i kommunen är det också en bra förmån att erbjuda sina anställda.

Baserat på de uppgifter som avgivits i enkäterna samt bedömningar av framtida utveckling och vilka volymer som är rimliga för att bibehålla Uppsalas vision som en kommun som satsar på trafiksäkerhet har följande bedömning av det framtida utbildningsbehovet räknats fram:

Beräknat kommunalt nyttjande av trafikövningsplats

Förvaltning/ bolag	Antal anställda	Antal an- ställda som idag beräk- nas gå ut- bildning/år	Utbild- nings- timmar	Intäkt för trafik- övnings-plats	Kommande behov (utbildning minst vart 5 år för berörd personal)	Intäkt för kommande utbildningar på trafik- övningsplats
Brandförsvaret	250	70	600	300 000	70	300 000
Teknik och service	800	50	200	50 000	150	150 000
Vård och bildning	8000	50	200	50 000	800	800 000
GUB	480	430	1700	400 000	430	400 000
Övriga förvaltningar	2500	200	800	200 000	300	300 000
Summa (ca)	12 000			1 000 000 kr		1 950 000 kr

Ett flertal privata företag i Uppsala med omnejd har också ett behov av att kunna utbilda sin personal. Åkerier och bussföretag måste framför allt uppfylla EU-gemensamma krav på utbildning av sina förare och för denna finns idag inga bra övningsplatser i Uppsalaområdet. Bussbolagen i Uppsala har angivit att de kommer att nyttja Rörken åtminstone 500 tim per år. En stor offentligt finansierad aktör utanför kommunen är också ambulanssjukvården som har ett behov av att regelbundet träna sina förare. Dessutom behöver Trafikverket en bana där man kan förlägga vissa typer av förarprov.

2010 års Trafiksäkerhetspris

Uppsala kommuns gatu- och trafikkontor har tilldelats 2010 års Trafiksäkerhetspris för sitt trafiksäkerhetsarbete i samband med upphandling av transporttjänster. Ett arbete som bör förvaltas och ge ringar på vattnet inom övriga förvaltningar. Uppsala Kommun har nu möjlighet att utveckla sin trafiksäkerhets- och miljöprofil genom bl.a. engagemang i etablering av en trafikövningsplats vid Rörken.

Säkerställande av deltagande

För att säkra såväl kommunala som externa aktörers deltagande i trafikövningsplatsen har diskussioner förts med ett antal företag och organisationer med stort utbildnings-behov för att få dem att teckna avsiktsförklaringar.

De förvaltningar och externa företag som skriver under en avsiktsförklaring som biläggs ärendet om kommunal garanti för etablering av trafikövningsplats vid Rörken är:

Externa företag och organisationer; Folksam, Nobina, KR-trafik, Uppsala Taxi, ABC-åkarna, Trafikverket Förarprov Uppsala och STR Uppsala.

Kommunala förvaltningar och bolag; Brandförsvaret och Gamla Uppsala Buss samt förvaltningarna Teknik och Service och Vård och bildning.

Dessa avsiktsförklaringar gäller under förutsättning att kommunen beslutar om en kommunal nyttjandegaranti.

Beräkning av garantibelopp

Beräkning av garantibelopp bygger på utbildningsbehov hos kommunala tjänstemän samt beräkning av miljö-, samhällsekonomiska- och kommuneconomiska besparingar.

I tabellen nedan redovisas schematiskt beräknade belopp som ligger till grund för det belopp som kommunen garanterar för nyttjande av trafikövningsplatsen vid Rörken. Det totala beloppet om 1.3 Msek per år garanteras för Trafiksäkerhetsplatsens första fem verksamma år.

Förvaltning/bolag	Intäkt för trafikövningsplats
Brandförsvaret	300 000
Teknik och service	50 000
Vård och bildning	50 000
GUB	400 000
Övriga förvaltningar	50 000
Samhällsekonomiska vinster	130 000
Miljövinster	85 000
Kommunekonomiska vinster	90 000
Minskade kostnader för trafikolyckor	130 000
TOTALT, kr	Ca 1 300 000

Skäl för snabb etablering av en Trafikövningsplats vid Rörken

- En ny Trafikövningsplats vid Rörken skulle avsevärt reducera restid, res-kostnader, CO2-utsläpp samt att olycksrisker minskas.
- Trafiksäkerhet och arbete för minskade utsläpp ingår i Uppsala kommuns policy för hållbar utveckling och en trafikövningsplats på nära avstånd från centrala Uppsala är ett tydligt sätt att aktivt jobba för dessa värden.
- Oönskade tidsekonomiska förluster av privat och skattefinansierat arbete reduceras i och med att restiden till trafikövningsplatsen förkortas när privat- och offentliganställda förare ska genomgå lagstadgad eller yrkes-nödvändig övning och utbildning.
- Trafikövningsplatsen lockar och behåller arbetstillfällena till kommunen och regionen i och med att förutsättningar för tillväxt ges för företag som är beroende av att kunna ge sina anställda utbildning i trafiksäkerhet.
- Cirka 8-10 nya heltidsarbeten bedöms skapas i regionen inom första verksamhetsåret.
- Dagens övningsplatser för MC och tung trafik försvinner 2012 och några ersättningsplatser finns inte planerade.
- Trafikövningsplatserna i Stockholm har meddelat att de år 2014 inte längre kan ta emot elever från Uppsala län på grund av ökad efterfrågan från boende i Stockholms län.

Finansiering av etablering av en trafikövningsplats samt beräknad investering

Förutsättningen är att kommunen upplåter marken som tomträtt. Kommunen tar fram ett förslag till tomträttsavtal gällande Grän 1:4 och Rörken1:1 som biläggs upphandling av investerings- och driftentreprenör. Den beräknade investeringen för trafikövningsplatsen uppgår till ca 75 milj.kr.

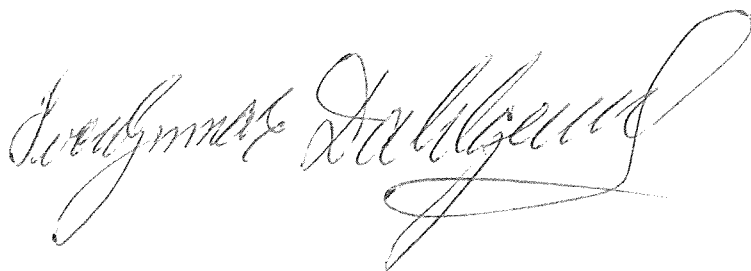
Upphandling

Med redovisade förutsättningar som underlag samt avsiktsförklaring om nyttjande från kommunen och övriga näringslivet genomförs under hösten 2011 en upphandling av finansiärer och driftoperatör/ägare av trafikövningsplatsen. Resultatet av upphandlingen kommer att klarlägga möjligheterna till genomförande av trafikövningsplatsen och behovet av kommunalt engagemang.

Förslag på handlingsplan för etablering av Trafikövningsplats för driftstart senast hösten 2013

Att anlägga en halkbana tar tid. För att få rätt bärighet och plan yta måste arbetet påbörjas under hösten för att halkbeläggning ska tidigast kunna läggas sommaren därpå. För att säkerställa driftstart senast januari 2014 föreslås följande handlingsplan och åtaganden;

1. Avsiktsförklaringar gällande nyttjande av trafikövningsplats vid Rörken tas fram och skrivs i maj-juni 2011.
2. Beslut om kommunal nyttjandegaranti tas vid KS i augusti 2011.
3. Upphandling påbörjas i augusti 2011.
4. Detaljplanearbetet inleds. Underlagsmaterial i form av förstudie, programhandling, programkarta, finansieringsförslag och beslutsunderlag till kommunstyrelsen. Planförslaget ska sedan godkännas av Byggnadsnämnden och Kommunstyrelsen innan det antas av Kommunfullmäktige.
5. Upphandling avslutas och val av entreprenör beslutas i oktober 2011.
6. Trafikövningsplats börjar byggas i hösten 2011.
7. Delar av trafikövningsplats tas i drift i hösten 2012.
8. Trafikövningsplatsen vid Rörken är färdigbyggd i sin helhet och tas helt i drift i april 2013.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2011-06-16

§ 135

**Lägesredovisning av trafikövningsbana vid Rörken samt förslag till fortsatt
handläggning
FSN-2011-0222**
Beslut

Fastighetsnämnden beslutar

att föreslå kommunstyrelsen besluta om en nyttjandegaranti under förutsättning av vederbörliga upphandlingsåtgärder

att efter revidering i att:sats ställa sig bakom redovisat förslag till fortsatt handläggning av ärendet enligt handlingsplan

Sammanfattning

Ärendet avser etablering och drift av en trafikövningsplats vid Rörken, ca 10 km från Uppsala tätort.

Etablering och drift av en trafikövningsplats vid Rörken kommer att upphandlas under hösten 2011. För att i upphandlingsunderlaget kunna visa på en stabil intäktsbas för eventuella intressenter krävs en kommunal nyttjandegaranti samt avsiktsförklaringar från ett antal externa aktörer. För att säkerställa driftstart före 2014 då situationen för trafiksäkerhetsutbildningar i Uppsala län blir kritisk måste ett beslut om kommunal nyttjandegaranti tas av kommunstyrelsen snarast under hösten.

Beslutsunderlag

Kontorets skrivelse av den 15 juni 2011.

Arbetsutskottet har utan eget yttrande överlämnat ärendet till nämnden.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2011-06-16

Plats och tid: Kungssalen, Kungsporten, 12:00 -17:30

Ledamöter: Lars-Gunnar Karlsson (M), Ordförande
Stavros Giangozoglou (S), Vice ordförande
Leif Hällström (FP)
Lars-Olof Mattsson (M)
Bo Öhlmér (C)
Kjell Haglund (V)
Trond Svendsen (MP)
Sofia Spolander (M)
Simon Westberg (KD)

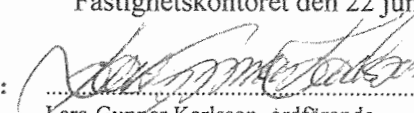
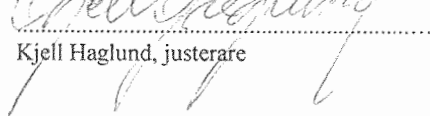
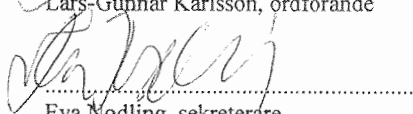
Ersättare: Elisabet Öqvist (FP)
Ove Johansson (S) tjug
Tor Bergman (M)
Maria Bylund (C)
Eduardo Bachelet (S) tjug
Jonas Andersson (MP)

Övriga deltagare: Sven-Gunnar Dahlquist, chef för kontoret
Göran Olsson
David Siltberg
Per-Arne Westin
Christer Eklind
Karin Gustafsson
Jens Skoglund
Lena Lundqvist

Anders Uddgren
Lena Larsson
Helena Lindblad
Anders Carlquist

Tjänstemännen deltar som föredragande i respektive ärende.

Utses att justera: Kjell Haglund (V) § 112 – 158
Justeringens plats och tid: Fastighetskontoret den 22 juni 2011 Paragrafer: (§§ 114,115,124 omedelbar justering)

Underskrifter:
Lars-Gunnar Karlsson, ordförande

Kjell Haglund, justerare

Eva Nodling, sekreterare

ANSLAG/BEVIS Protokoll är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ: Fastighetsnämnden

Datum: 2011-06-16

Datum för anslags uppsättande: 2011-06-23

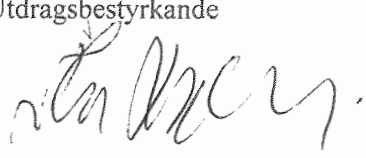
Datum för anslags nedtagande: 2011-07-15

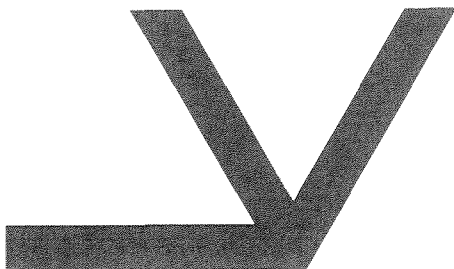
Sista dag för överklagande: 2011-07-14

Förvaringsplats för protokollet: Fastighetskontoret

Underskrift:

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

PM Skillnader mellan planerade trafikövningsplatser inom Uppsala län

Sammanfattning

De planerade verksamheterna vid Rörken och i Tierp bidrar båda till att stimulera och möjliggöra regional utveckling inom Uppsala län, men på olika plan. Den planerade trafikövningsplatsen vid Rörken kommer med sitt starka fokus på trafiksäkerhetsutbildning och dess centrala läge i Uppsala län kommer att kunna bidra på många olika plan inom samhällsutvecklingen för både befolkningen och näringslivet. Motorsportstadion Tierp Arena däremot med sitt starka fokus på motorsport och läge i norra delen av länet kommer mestadels att kunna bidra med utveckling inom länets motorsport.

De norra och östra delarna av Uppsala län har relativt långa avstånd till residensstaden Uppsala, där den största delen av länets befolkning och näringsliv finns. Det gör att det finns ett behov och utrymme för kompletterande halkbanor för B-körkort i dessa regioner. Därför utgör den lilla halkbanan i Östhammar tillsammans med den planerade halkbanan på Tierp Arena ett bra komplement till den planerade fullskaliga trafikövningsplatsen vid Rörken.

För utbildning inom tung trafik och MC behövs en permanent anläggning med ytor för både manöverkörning och halkkörning i närheten av Uppsala. Länets åkerier och bussbolag har merparten av sin verksamhet centrerad kring Uppsala och anser att de närmaste trafikövningsplatserna Stockholms Trafiksäkerhetscenter Gillinge AB i Vallentuna och Hässlö trafikövningsplats i Västerås ligger på för långt avstånd från Uppsala. Det skulle även vara fallet för Tierp som har ungefär samma avstånd som Gillinge. Också Trafikverkets provverksamhet för MC behöver ha närhet till Uppsala för genomförandet av stadskörning.

Då intresset är stort för att utföra dessa utbildningar på framförallt kvällar och helger, för att undvika produktionsbortfall, innebär det betydligt kortare avståndet till Rörken än till Gillinge eller Tierp att eventuella problem med kör- och vilotidsregler kan undvikas. Det kortare avståndet innebär också stora miljövinster i form av minskade CO² utsläpp samt minskade res- och tidskostnader för personalen som ska utbildas.

Uppdraget

Samtidigt som Uppsala kommun planerar och verkar för en trafikövningsplats vid Rörken nordost om Uppsala så har Tierps kommun planer på att anordna halkbana för B-körkort på det gamla flygfältet som byggts om till motorsportstadion, Tierp Arena. På uppdrag av Fastighetskontoret i Uppsala kommun har Vectura Consulting AB tagit fram detta PM som belyser skillnaderna mellan de båda koncepten.

Trafikövningsplats Rörken, Uppsala

Den verksamhet som kommunen vill låta etablera på Rörken är en fullskallig trafikövningsplats med fokus på utbildning för ökad trafiksäkerhet i Uppsala och även inom länet. Utbildningar som förhoppningsvis leder till färre trafikolyckor och därmed minskade samhällsekonomiska kostnader som följd.

Vid Rörken planeras för risk- och manöverutbildningar för personbilar, MC och tunga fordon, i enlighet med de krav som Transportstyrelsen ställer på en trafikövningsplats. På trafikövningsplatsen planeras det finnas:

- halkbana för både personbilar och tunga fordon med naturlig halka genom bevattnad epoxyplast
- MC-bana för manöverkörning och bromsprov
- körgård för manöverövningar med tunga fordon
- utbildningslokaler och säkerhetshall för teori, demonstrationer och övningar samt cafeteria

Trafikövningsplatsen ska förutom de obligatoriska övnings- och provmomenten för olika körkortsbehörigheter också vara en utbildningsanläggning för EU-reglerad yrkeskompetensutbildning för förare av tunga fordon, vidareutbildning i säker och miljövänlig körning för privatpersoner och olika yrkesförare samt andra former av trafiksäkerhetsutbildningar, t.ex. mopedutbildning för ungdomar. Även räddnings- och olycksövningar kommer att kunna hållas på platsen. Utbudet och den sammantagna övningsytan på Rörken kommer därmed att göra trafikövningsplatsen unik i landet.

En trafikövningsplats vid Rörken kommer inte bara att betjäna Uppsalas invånare utan kommer även att bli det närmaste alternativet för körkortselever från t.ex. Heby och Knivsta. För körkortselever från Bålsta och Enköping är Gillinge i Vallentuna och Hässlö i Västerås närmare. Men då Gillinge har annonserat att de år 2014 kommer att få problem med att ta emot elever från Uppsala län, pga det ökande utbildnings-behovet i Stockholms län kommer Rörken bli det närmaste kompletta alternativet.

Tierps Arena, Tierp

Tierps arena är ett ombyggt flygfält med huvudfokus på motorsport och event, som t.ex. dragracing. Det finns dock planer på att i viss utsträckning använda den strip som byggts även för halkkörning för personbilar med s.k. Skid-Car¹. En lösning som framförallt lämpar sig för personbilar och är mycket ovanlig för tunga fordon. Lösningen är kostnadseffektiv men anses, framför allt vid utbildning av förare på tunga fordon, inte lika realistisk som en halkbana med naturlig halka.

Bedömningen är att en halkbana på Tierps arena kommer att attrahera körkortselever från främst Tierp, Älvkarleby och Gävle samt en mindre andel från Östhammar. För elever i Östhammarområdet finns även en halkbana i Östhammar men denna har liten kapacitet och är nästan uteslutande reserverad för elever från den trafikskola som äger den samt ett fåtal privatister. Halkbanan på Tierp Arena kommer att kunna bidra till att tillgången till Risk 2-utbildning säkerställs på nära avstånd för körkortselever i norra delen av länet.

Några konkreta planer på halkövningsplats respektive manöveryta för tung trafik, MC-banor eller säkerhetshall finns inte i dagsläget för Tierps Arena.

Tidsmässiga och ekonomiska vinster²

Avståndet till en trafikövningsplats för tung trafik från Uppsala är idag ett problem för de företagen med utbildningsbehov inom tung trafik. Merparten av länets åkerier och bussbolag har tyngdpunkten av sin verksamhet i och runt Uppsala. När de genomför vidareutbildning behövs en övningsplats som ligger på nära avstånd för att hålla nere transportkostnaderna och produktionsbortfallet. Eftersom åkerier gärna förlägger utbildning på kvällstid för att inte störa produktionen måste resan till övningsplatsen också vara kort för att förarna ska kunna hålla sig inom ramen för kör- och vilotidsreglerna, särskilt vad avser nattvila. Den närmaste stora befintliga övningsplatsen i dagsläget för tung trafik från Uppsala är Gillinge i Vallentuna och åkerierna anser att denna ligger för långt från Uppsala för att fullt ut tillgodose det behov som finns. Tierp Arena ligger på samma avstånd från Uppsala som Gillinge och skulle därmed inte bidra med några tidsmässiga eller ekonomiska vinster för Uppsalas transportföretag och inte lösa de problem de upplever idag.

¹ Skid-Car är en halksimulator som monteras på en vanlig standardbil. Halka framkallas genom att minska friktionen mot underlaget. I stort sett alla olika typer av halka kan framkallas på en vanlig asfaltsbana. (<http://www.halkbanor.net>)

² Se "Beslutsunderlag – Trafikövningsplats vid Rörken" daterad 2011-05-30, Vectura, för beräkningar.

Trafikverkets provverksamhet för MC

Trafikverkets manöverprov för MC sker vid samma tillfälle som körprov i stadstrafik och banan för manöverprov måste därför ligga tillräckligt nära Uppsala för att det tidsmässigt ska vara möjligt att genomföra alla moment i provet. Då Trafikverket förarprov har sin stationering i Uppsala är det inte möjligt tidsmässigt att förlägga manöverdelen av provverksamheten på Tierp Arena pga avståndet mellan Uppsala och Tierp.

Miljövinster³

En etablering av en trafikövningsplats vid Rörken kommer att kunna bidra till att Uppsala kommuns miljömål med bl.a. minskade utsläpp kan uppnås. De utsläpp som resor till och från övningsplatserna ger upphov till reduceras genom kortare avstånd och ökad möjlighet till kollektivt resande. Då avståndet till Rörken från Uppsala är:

- ca 55 km kortare än till Gillinge i Vallentuna och
- ca 68 km kortare än till Hässlö (Skid-Car) i Västerås
- (i jämförelse ca 58 km kortare än till Tierp)

Det innebär att utsläppen av CO₂ kan reduceras kraftigt av det stora antalet körkortselever och yrkesförare som dagligen är i behov av att genomföra utbildningar på en trafikövningsplats.

Jämförelser av planerat utbud och upptagningsområden

Tabell 1: Avstånd till existerande och planerade halkbanor i Uppsalas närhet

Ort	Avstånd enkel resa till, ca km				
	Gillinge	Tierp	Rörken	Östhammar	Hässlö
Enköping	75	109	54	112	32
Heby	100	72	58	116	53
Håbo	50	116	66	125	62
Knivsta	50	84	29	86	90
Tierp	122	0	63	64	137
Uppsala	65	68	10	65	78
Älvkarleby	156	31	90	69	162
Östhammar	73	64	55	0	145

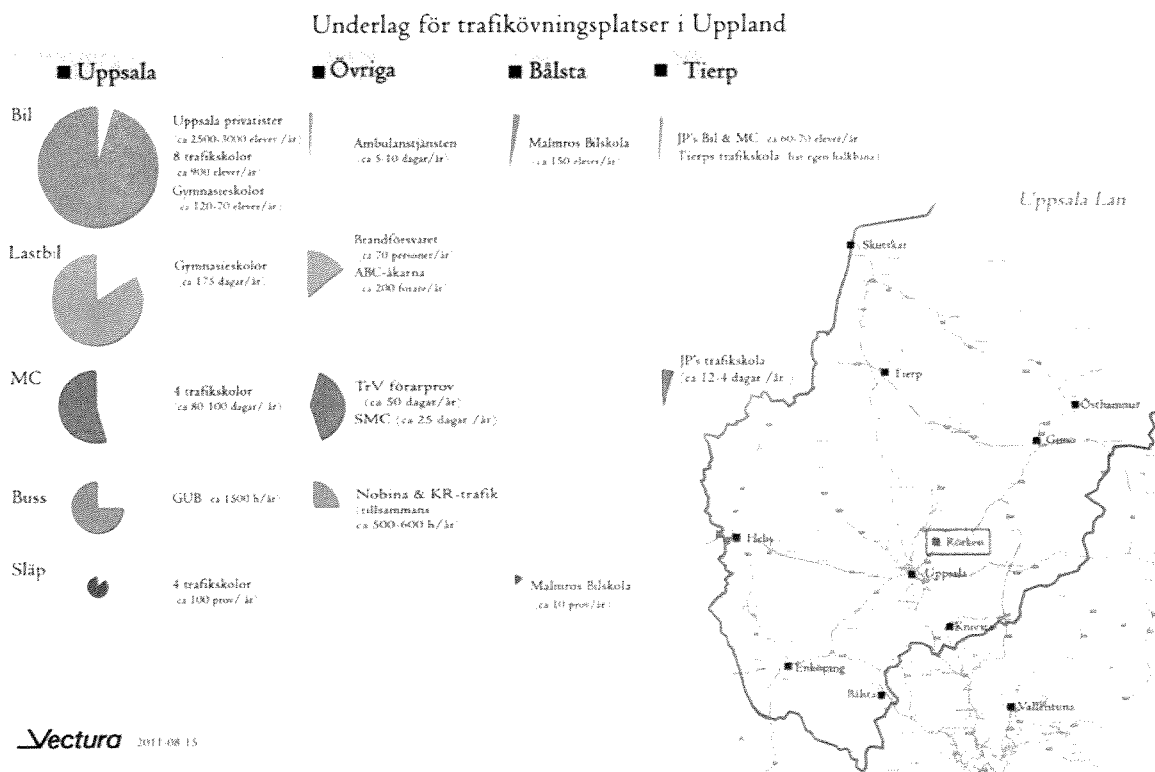
³ Se "Beslutsunderlag – Trafikövningsplats vid Rörken" daterad 2011-05-30, Vectura, för beräkningar.

Tabell 2: Utbildningar på planerade trafikövningsplatser i regionen

Trafikövningsplats /Halkbana	Körkort	Risk-utbildn. 1	Risk-utbildn 2	Övrigt
Tierp (planerad)	B		x	Skid-Car planeras för personbil, i framtiden möjligen även för tunga fordon (C, D).
Rörken (planerad)	A, B, BE, C, CE, D, DE	x	x	Manöveryta, vidareutbildning, specialutformade utbildningar, tung trafik

Figur 1: Bedömt underlag för trafikövningsplatser i Uppsala län uppdelat på större orter samt stora aktörer.

Skillnader mellan trafikövningsplats Rörken och Tierp Arena

Plats	Rörken	Tierp
Inriktning	Komplett utbildningsplats för trafiksäkerhet	Motorsportarena med halkbana för personbil
Geografiskt läge i Uppsala län	Relativt centralt placerat i länet	Ligger i norra delen av Uppsala län
Miljövinster för Uppsala jämfört med dagens situation	Minskade CO ² utsläpp pga ca 55 till 70 km kortare färdväg från Uppsala	Inga miljövinster
Tidsvinster för verksamheter i Uppsala jämfört med dagens situation	Den kortare färdvägen från Uppsala möjliggör betydligt färre problem med kör- och vilotidsreglerna	Inga tidsvinster
Ekonomiska fördelar för verksamheter i Uppsala jämfört med dagens situation	Transportkostnader och kostnad för produktionsbortfall kan reduceras kraftigt	Inga ekonomiska fördelar
Potential för Regional Utveckling	Stor, pga det centrala läget och ovan nämnda fördelar och vinster	Liten, pga det perifera läget och inga vinster eller fördelar ovan
Vidareutbildning, YKB m.m. för tung trafik	Planerat och ett flertal aktörer har tecknat avsiktsförklaringar för användande av Rörken	Ej aktuellt för tillfället och inte heller troligt framöver pga avståndet från Uppsala
Riskutbildning för körkortselever för personbil	Attraktivt för boende i Uppsala med omnejd samt de södra och västra delarna av länet (Riskutb.1 & 2)	Attraktivt för elever boende i de norra delarna av länet. Endast riskutbildning 2 (halkkörning)
Halkkörning med tung trafik	Halkbanan är planerad och utformad för tung trafik, den enda i länet	Halkbana för tung trafik ej planerad för närvarande
Manöverbana för MC	2 st planerade och utformade enligt Transportstyrelsens krav	Ej planerat
Trafikverkets förarprov för MC	2 st banor och Rörken ligger på acceptabelt avstånd från Uppsala	Kommer ej bli aktuellt pga det långa avståndet från Uppsala
Säkerhetshall	Ja	Nej